

SOS. Pomôžte nám!

Slovenskí prvovýrobcovia mlieka a jeho spracovatelia, ktorí sú združení v Mliečnom fonde, zorganizovali v Bratislave dňa 9.4.2015 tlačovú besedu. Chceli ňou poukázať na dlhotrvajúcu alarmujúcu situáciu v sektore mlieka a na nevyvážené vzťahy v reťazci mlieka. Zároveň týmto dňom spustili v krajských mestách na Slovensku petičnú akciu s cieľom vyzbierať čo najviac podpisov a tým prebudiť záujem spotrebiteľa o domáce výrobky.

Na európskom a svetovom trhu došlo k obrovskému navýšeniu produkcie mlieka. Napríklad len v EÚ sa jeho výroba zvýšila za rok 2014 až o 6,5 miliardy kilogramov, čo je mimochodom asi 7 násobok ročnej produkcie Slovenska. Odrazilo sa to na poklese cien priemyselných mliečnych komodít – napr. masla, sušeného odstredeného mlieka, atď. na svetových burzách.

Na Slovensku sme za ostatných 12 mesiacov zaznamenali pokles nákupných cien mlieka až o 6 centov na kilogram mlieka - na necelých 30 centov. Dostali sme sa tak na úroveň roka 2012. Pri súčasných nákupných cenách mlieka a priemerných výrobných nákladoch cca 40 centov pri zohľadnení podpory 3,8 až 4,8 centa na kilogram, vzniká teda prvovýrobcom strata vo výške 5,2 až 6,2 centa na kilogram mlieka. Slovenskí prvovýrobcovia mlieka sú navyše zaťažení stratami z minulosti, ktoré za posledných 7 rokov dosiahli vyše 330 miliónov EUR.

Predseda Slovenského zväzu prvovýrobcov mlieka Alexander Pastorek v tejto súvislosti uviedol, že s poklesom nákupných cien a tým aj efektivitou výroby surového kravského mlieka sa farmári stretávajú najmä za posledných 5 rokov, a to od skončenia mliečnej krízy v roku 2009. „Zo strany štátu boli prijaté podporné opatrenia, ktoré v určitej miere pomohli farmárom, ale aj tak naďalej predajná realizačná cena mlieka nepokrýva náklady poľnohospodárov. Tento stav doviedol slovenských výrobcov mlieka k tomu, že musia znižovať stavy dojníc a niektorí už aj pristúpili k ukončeniu chovu dojníc“, dodal A.Pastorek.

Zrušenie systému mliečnych kvót od 1. apríla 2015 neveští nič dobré. Ak bude veľká nadprodukcia mlieka pretrvávať a spotreba mlieka stagnovať, môže spôsobiť ďalšie zníženie nákupných cien mlieka a prehlbovanie strát.

Ťažký rok za sebou majú aj slovenskí spracovatelia mlieka. Prezident Slovenského mliekarenského zväzu Stanislav Voskár uviedol, že nákupná cena mlieka, teda suroviny, bola v roku 2014 najvyššia za posledných šesť rokov. „Za surové kravské mlieko zaplatili mliekarne farmárom oproti predošlému roku o 15, 4 mil. Eur viac. Vyššie náklady na surovinu však nedostali mliekarne zaplatené v odbytových cenách svojich výrobkov od obchodu. Pri väčšom objeme spracovaného mlieka v roku 2014 v konečnom dôsledku klesli tržby mliekarní“, dodal S. Voskár.

Spotrebiteľské ceny mliečnych výrobkov, teda ceny, ktoré stanovuje a za ktoré predáva obchod výrobky zákazníkom, tiež stúpili. V obchode teda zostal vyšší podiel z cien hotových mliečnych výrobkov.

Spracovatelia mlieka na Slovensku by privítali, keby aspoň rástol podiel slovenských mliečnych výrobkov na pulloch obchodných reťazcov. Napriek deklarovanému predaju slovenských výrobkov

v reklamách obchodných reťazcov, štatisticky vykazovaný podiel slovenských mliečnych výrobkov je v tých najväčších len málo cez 50%, čo je veľmi nízky podiel v porovnaní s okolitými krajinami, kde podiel domácich výrobkov dosahuje až 80%.

Na Slovensku máme veľmi nízku spotrebu mlieka a mliečnych výrobkov, keď oproti zdravotníkmi odporúčanému množstvu 220 kg na osobu a rok, je spotreba mlieka a mliečnych výrobkov ani nie 160 kg. Ďaleko zaostávame v spotrebe za ostatnými krajinami EÚ, keď priemerná spotreba v EÚ je 270 kg. Pritom slovenské mliekarne majú dostatočné spracovateľské kapacity a majú záujem nakúpiť surovinu na zabezpečenie násobného množstva mliekarenských výrobkov na pultoch obchodov.

Spotrebitelia môžu petičnú akciu podporiť aj na webovej stránke:

www.slovenskemieko.sk

ZDROJ: SMZ, SZPM, Jana Holéciová, hovorkyňa SPPK